



Priština, 5. maj 2023

Šifra RUE V\_1739\_2023

## Odbor Regulatornog ureda za energiju

### Na osnovu:

- Odredbi člana 9, člana 16, člana 25, člana 26, člana 28. st. 1. i 2, člana 30. st. 1, člana 55. st. 1, podstav 1.5, člana 56. st. 1 podstav 1.2 i člana 57. st. 2 podstavovi 2.2, 2.7, 2.8 i 2.14, u vezi sa stavom 3, stavom 6, 7, 8. i 9. Zakona o energetsom regulatoru br. 05/L-084;
- Odredbi člana 16. st. 1.22, član 19 i 22 st. 2 i 3, član 32 st. 3 Zakona o električnoj energiji br. 05/L-085;
- Odredbi člana 8. Procedura trgovanja električnom energijom;
- Odredbi člana 2. st. 2.1.2, 2.1.3 i 2.1.6 Tržišnih pravila;
- Odredbi člana 2.5.1.1 Kodeksa o bilansu;
- Odredbi člana 9. Ugovora o ručnim rezervnim uslugama za restauraciju frekvencije;
- Odredbi člana 3, člana 4, člana 5, člana 7. i člana 8. i člana 9. st. 2 podstavovi 1.2, 1.7, 1.8 i 1.14 koji se odnose na stav 2, stavove 4, 6, 7, 10, 12 i 13 Pravila br. 06/2017 o administrativnim merama i novčanim kaznama;
- Odredbi člana 3, člana 28. i člana 37. Licence br. RUE/Tr\_15/17 o Operateru prenosnog sistema za "KOSTT" AD;
- Saopštenja RUE br. 111/23 od 24. februara 2023. godine u vezi sa utvrđenim prekršajima za kupovinu, plaćanjem i nominacijama električne energije od strane Operatera prenosnog sistema za „KOSTT“ AD; i
- Odgovora na Obaveštenje koje je Operater prenosnog sistema primio 13.03.2023. za "KOSTT" AD,

na sednici održanoj 05.05.2023. godine doneo je sledeće:

## REŠENJE

- I. **IZRIČE SE - NOVČANA KAZNA** Operatoru prenosnog sistema za "KOSTT" AD, zbog utvrđenih zakonskih prekršaja za nabavku, plaćanje i nominacije električne energije u iznosu od **439.405,00 €** (četiri stotine trideset devet hiljada četiri stotine pet evra) .
- II. **OBAVEZNUJE SE** - Operator prenosnog sistema za "KOSTT" AD **da plati kaznu** u 4 (četiri) rate u roku od 2 (dve) godine na račun br. 1000 4300 7000 8375 u Budžet Republike Kosovo, u iznosu utvrđenom u tački I. odredbe, pod posledicama izvršenja.

## OBRAZLOŽENJE

RUE u skladu sa ovlašćenjima datim Zakonom o energetsom regulatoru pratio je kupovinu električne energije, plaćanja i nominacije za Operatora prenosnog sistema za (u daljem tekstu: KOSTT AD).



Monitoring je bio fokusiran na prikupljanje, procenu, analizu i dokaze odstupanja od načela zakonitosti, davanje mišljenja o usklađenosti trgovanja električnom energijom, te da li su materijalni i proceduralni aspekti obavljani u skladu ili ne sa zakonskim odredbama na snazi.

Cilj je bio dokazati moguće povrede u vezi sa dokazima o odstupanjima od principa zakonitosti, o: a) naplati i plaćanju između imaoaca licenci; b) kupovini energije od KOSTT-a za pokrivanje gubitaka u prenosnoj mreži; c) kupovini energije od KOSTT-a za pokrivanje gubitaka na severu zemlje; d) devijaciji sistema u odnosu na internet mrežu; e) korištenju regulatornih rezervi, i f) korištenju Fonda za obnovljivu energiju (FOE).

RUE je, u okviru praćenja kupovine električne energije, plaćanja i imenovanja za Operatora prenosnog sistema za „KOSTT“ AD, pripremio izveštaj sa nalazima koji je predstavio Odboru RUE.

Odbor RUE je na sednici održanoj 16.11.2022. godine razmotrio nalaze u Izveštaju koji su pripremili stručnjaci RUE, a 16.11.2022. je kroz dokument Izveštaj o praćenju plaćanja za kupovinu električne energije i nominacije za Operatora prenosnog sistema za KOSTT obavestio strane o nalazima monitoringa.

Isto tako, Odbor RUE, na osnovu člana 7. st. 2 Pravila br. 06/2017 o administrativnim merama i novčanim kaznama, traženo od "KOSTT" AD u roku od 15 kalendarskih dana dati pismene odgovore na nalaze u Izveštaju.

RUE je 02.12.2022 od KOSTT-a primio komentare u Izveštajima o praćenju kupovine električne energije, plaćanja i nominacije Operatora prenosnog sistema za KOSTT od 16.11.2022, predstavljajući odgovore na nalaze i nalaze dokazane Izveštajem o monitoringu RUE.

Dana 31.01.2023, RUE je poslao KOSTT-u zahtev za pojašnjenje u vezi sa aktiviranjem MFRR-a, razloge odbijanja pružanja usluge od strane KESH-a kao Pružaoca usluga, troškove odstupanja zbog odbijanja MFRR-a, kao i troškove MFRR-a, realizovane prema mesečnim ugovorima.

RUE je ocenio komentare koje je poslao KOSTT u vezi sa praćenjem kupovine električne energije, isplatama i odstupanjima u energetske nominacijama od strane Operatora prenosnog sistema za KOSTT.

RUE je procenio da je blagovremeno nesprovođenje izvršnih odredbi po ugovoru između stranaka izazvalo finansijske probleme i ugrozilo finansijsku stabilnost KOSTT-a, koji je kao javno preduzeće trebalo da reaguje na vreme.

RUE je ocenio da KOSTT ne sprovodi finansijsku garanciju nije u skladu sa članom 8. Tržišnih pravila i procedurom tržišnih pravila za finansijsku garanciju.

RUE je procenio da KOSTT nije pružio relevantne argumente koji bi bili u suprotnosti sa nalazima u Izveštaju RUE, stoga „KOSTT nije postupio u skladu sa članom 28, stav 1. i 2. i članom 30, stav 1. Zakona



o energetsom regulatoru, članom 32, stav 3. Zakona o električnoj energiji, članom 2, st. 2.1.2, 2.1.3 i 2.1.6 Tržišnih pravila, članom 8, st. 1. Pravilnika o prometu električne energije“.

RUE je ocenio da trgovina električnom energijom između KOSTT-a i KEK-a za nefakturisanu energiju za severni deo Kosova predstavlja kršenje Zakona o električnoj energiji, član 22, stav 2 i 3, i smatra da nisu relevantna opravdanja data od strane KOSTT-a u vezi sa trgovinom električnom energijom sa nelicenciranim trgovcima na Kosovu, ili sa recipročnim priznavanjem u skladu sa zakonskim zahtevima.

RUE ponavlja da KOSTT nije pružio relevantne argumente protiv nalaza u Izveštaju RUE, stoga „KOSTT nije postupio u skladu sa članom 28, stav 1. i 2. i članom 30, stav 1. Zakona o energetsom regulatoru, članom 32, stav 3. Zakona o električnoj energiji, članom 2, st. 2.1.2, 2.1.3 i 2.1.6 Tržišnih pravila, članom 8, st. 1. Pravilnika o prometu električne energije“.

RUE je ocenio da je KOSTT počinio prekršaj jer nije koristio sve mehanizme predviđene kodom bilansa, član 2.5.1.1, da spreči pojavu nestašica energije (preduzete mere kao što su uvoz, ubrizgavanje ili balansiranje ne mogu da pokriju ukupnu potražnju), ali je prešao direktno na poslednji mehanizam tako što je naredio KEDS-u da primeni smanjenje opterećenja u distributivnoj mreži.

Odbor RUE je na sastanku održanom 27.01.2023. godine razmotrio odgovore/komentare poslate od strane KOSTT-a na *Izveštaj o praćenju* u vezi sa nabavkom električne energije, plaćanjima i nominacijama za operatora prenosnog sistema (KOSTT) i utvrdio da su evidentne povrede utvrđene kroz Izveštaj o monitoringu, kao i tražena dodatna pojašnjenja, u vezi sa aktiviranjem mFRR-a i nastalim troškovima za period monitoringa.

RUE je 31.01.2023. godine uputio KOSTT-u zahtev za davanje pojašnjenja u vezi sa aktiviranjem mFRR, gde je 06.02.2023. i 16.02.2023. godine RUE prihvatio izveštaje sa objašnjenjima.

U poslatim izveštajima, KOSTT je za izveštajni period predstavio količinu kapaciteta potrebnog za mFRR, razloge odbijanja pružanja usluge od strane KESH-a kao pružaoca usluga, troškove odstupanja zbog odbijanja mFRR-a, kao i troškove mFRR-a realizovane prema mesečnim ugovorima.

Na osnovu podataka koje je KOSTT poslao za izveštajni period, u nekim slučajevima Pružalac usluga (PU) nije uspeo da obezbedi energiju deklarisanu za mFRR aktivaciju, što je izazvalo odstupanja u sistemu za međusobno povezivanje. Prema Ugovoru o ručnim rezervnim uslugama za vraćanje frekvencije između KOSTT-a i KESH-a kao PU, odnosno član 9, *u slučaju da PU ne aktivira mFRR u celosti ili delimično kapacitet koji je prethodno deklarirao i zatražio KOSTT, onda PU mFRR-a podleže odgovornosti balansnog mehanizma u LFC području u kojem deluje.*

Kako je predstavljeno u izveštajima KOSTT-a u vezi sa aktiviranjem mFRR-a kao i prema izjavama na sastanku održanom 30.01.2023, u nekim slučajevima KOSTT nije implementirao član 9. mFRR ugovora, preuzimajući troškove odstupanja prouzrokovanih neusklađenošću mFRR aktivacije od strane PU-a. Osim toga, KOSTT je aktivirao mFRR čak i u slučajevima kada to nije bilo potrebno, ali je aktivirano za potrebe balansiranja sistema.



Shodno tome, treba napomenuti da na osnovu Pravila za određivanje maksimalno dozvoljenih prihoda OST i OT, u okviru dozvoljenih prihoda, RUE utvrđuje i dozvoljene troškove za pomoćne usluge, čiji su deo automatske i ručne regulatorne rezerve, kao i za koji KOSTT nije ispunio takve obaveze postupajući suprotno zakonskim zahtevima.

RUE procenjuje da su pojašnjenja koja je dao KOSTT u vezi sa Fondom OIE jasna i dobro argumentovana finansijskim tabelama, gde, između ostalog, KOSTT odgovorno izjavljuje da nikada nije koristio sredstva Fonda OIE za pokrivanje gubitaka u četiri severne opštine Kosova i da od 1. decembra 2017. godine potrošači Kosova nikada nisu platili gubitke u severnim opštinama Kosova preko KOSTT tarifa, te mu je iz tog razloga pružio poverenje tokom ispitivanja u vezi sa ovim kršenjem.

Odbor RUE je na sastanku održanom 27.01.2023. godine nakon razmatranja odgovora/komentara poslatih od strane KOSTT-a, na Izveštaj o praćenju u vezi sa kupovinom električne energije, isplatama i nominacijama za Operatora radiodifuznog sistema (KOSTT AD), utvrdio je da je: i) KOSTT nepostupanjem na vreme u sprovođenju odredbi o izvršenju prema ugovoru između stranaka prouzrokovao finansijske probleme i ugrozio finansijsku stabilnost KOSTT-a, koje bi kao javno preduzeće moralo da reaguje na vreme; ii) KOSTT nije implementirao finansijsku garanciju, postupajući u suprotnosti sa članom 8. Tržišnih pravila i Tržišnih pravila procedure za finansijsku garanciju; iii) KOSTT nije postupio u skladu sa članom 28. stav 1. i st. 2 i članom 30. stav 1. Zakona o energetskom regulatoru, članom 32. stav 3. Zakona o električnoj energiji, odredbama člana 2. st. 2.1.2, 2.1.3 i 2.1.6 Tržišnih pravila i članom 8 st. 1. Uredbe o prometu električne energije; iv) KOSTT je trgovao električnom energijom sa KEK-om za nefakturisanu energiju za severni deo Kosova u suprotnosti sa članom 22. st. 2. i 3. Zakona o električnoj energiji; v) KOSTT je postupio suprotno članu 9. Ugovora o ručnim rezervnim uslugama za obnavljanje frekvencije u vezi sa KESH-om kao pružaocem usluga (PU), utičući na operativne troškove KOSTT-a, a shodno tome i na krajnje potrošače, budući da je takav trošak mFRR-a trošak koji se priznaje uz odobrenje maksimalno dozvoljenih prihoda KOSTT-a u skladu sa članom 12. Pravila o prihodima OST/OT; i vi) KOSTT je aktiviranjem mFRR-a za potrebe balansiranja sistema postupio suprotno zakonskim zahtevima iz člana 13. st. 2. Pravila o prihodima OST/OT.

Odbor RUE je, na osnovu gore navedenog, potvrdio da ni u jednom slučaju i sa bilo kojom činjenicom, bilo formalnom ili materijalnom, KOSTT nije bio u mogućnosti da ospori/argumentuje nalaze kroz Izveštaj o praćenju u vezi sa kupovinom električne energije, plaćanjima i nominacijama za Operatora prenosnog sistema KOSTT, izuzetno za Fond OIE, stoga je izdao Obaveštenje o utvrđenim prekršajima za kupovinu električne energije, plaćanja i nominacije od Operatora prenosnog sistema („KOSTT” AD).

RUE je, u skladu sa odredbama člana 57. stav 7. Zakona o energetskom regulatoru, gore navedeno Obaveštenje poslao 24.02.2023. godine na adresu KOSTT-a kako bi mogli pismeno odgovoriti na učinjene prekršaje, u roku od četrnaest (14) dana od prijema ovog obaveštenja.



RUE je 13.03.2023. od KOSTT-a primio pismene odgovore, u vezi sa povredama utvrđenim gore navedenim obaveštenjem, gde su obrazloženja u vezi sa povredama utvrđenim od strane RUE, kao i druga opravdanja osim onih koja su utvrđena putem obaveštenja RUE, predstavljena u pisanoj formi.

Odbor RUE je, na sastanku održanom 05.05.2023. godine ocenio i analizirao odgovore dostavljene na Obaveštenje od strane KOSTT-a, došao do zaključka da KOSTT nikakvim argumentom, bilo formalno ili materijalno, nije bio u mogućnosti da ospori/argumentuje nalaze kroz Izveštaj o monitoringu u vezi kupovine električne energije, plaćanja i nominacija za Operatora prenosnog sistema KOSTT, izuzetno za Fond OIE, stoga je izdao Obaveštenje u vezi sa utvrđenim prekršajima za kupovinu električne energije, plaćanjima i nominacijama od strane Operatora prenosnog sistema ("KOSTT" AD).

Odbor RUE je po donošenju ove odluke ocenio ovo proceduralno pitanje u slučaju izricanja novčane kazne, zbog činjenice da je u okviru nadležnosti RUE razvio praćenje na osnovu zakona, Procedure za trgovinu energijom i Licence operatora prenosnog sistema KOSTT-a, Tržišnih pravila i Kodeksa bilansa i Ugovora o uslugama ručne rezerve za vraćanje frekvencije, i zato je, da bi se došlo do materijalne situacije, pravilno proverio činjenično stanje, a nakon tačne provere ovog pitanja u odnosu na postupanje imaoca dozvole, tvrdnje KOSTT-a ocenjene su kao neosnovane.

Odbor RUE se takođe sa velikom pažnjom bavio drugim pitanjima pomenutim u odgovorima KOSTT-a, koji nisu relevantni, budući da nalazi potvrđeni od strane RUE ni u jednom slučaju i bez činjenica nisu mogli biti u suprotnosti/argumentaciji sa nalazima kroz Izveštaj o monitoringu, nego je isti dao samo opis i procene, a u ovom slučaju isti je delovao u potpunoj suprotnosti sa obavezama licence i obavezama koje je izdao Odbor RUE, i u suprotnosti sa zakonskim odredbama pomenutim u uvodu ovog rešenja.

Odbor RUE je, u slučaju izricanja novčane kazne i konfiskacije na period od 2 (dve) godine, takođe uzeo u obzir olakšavajuće okolnosti, uzimajući u obzir prethodno postupanje, finansijsku situaciju vlasnika licence pogođenu i pandemijom virusa KOVID-19, kao i okolnosti koje su uticale na energetske finansijske situacije kao i gore navedene radnje vlasnika licence. RUE je takođe kao olakšavajuću okolnost ocenio ponašanje i saradnju KOSTT-a sa RUE tokom ovog procesa.

Odbor RUE je takođe ocenio otežavajuće okolnosti prilikom izricanja novčane kazne, jer svrha ove kazne nije da ošteti preduzeće, već da ga unapredi, u budućim radnjama u korist pravne sigurnosti samih imaoca licenci da bude u skladu sa uslovima licence i obaveznim zakonskim zahtevima koji su na snazi i koji se primenjuju.

Odbor RUE je, u smislu visine novčane kazne iz odredbe pod tačkom I. ove odluke, uzeo u obzir utvrđene povrede, a kumulativno od svih prekršaja, predložena je novčana kazna po osnovu prihoda koji je preduzeće akumuliralo tokom prethodne fiskalne godine, a koji su zasnovani na Izveštaju



nezavisnog revizora za finansijske izveštaje za posebne svrhe regulatora za 2021. godinu KOSTT-a, koji su poslali RUE-u.

Odluka o izricanju novčane kazne doneta je u skladu sa zakonskim odredbama člana 57. stav 2. podstav 2.2, 2.7, 2.8 i 2.14 u vezi sa stavom 3. Zakona o energetsom regulatoru, i odredbama člana 2. podstav 1.2 1.7, 1.8 i 1.14 u vezi sa stavom 2. i 4. Pravila br. 06/2017 o administrativnim merama i kaznama, doneta od strane RUE.

Rešenje o plaćanju kazne doneto je u skladu sa zakonskim odredbama člana 57. stav 9. Zakona o energetsom regulatoru.

**III.** Rešenje se izdaje i objavljuje na službenim jezicima Republike Kosovo.

**IV.** Rešenje stupa na snagu danom usvajanja od strane Odbora i biće objavljeno na zvaničnom sajtu RUE.

Pravni savet: Strana nezadovoljna ovim rešenjem može da pokrene upravni spor kod nadležnog suda, u roku od trideset (30) dana od dana prijema Rešenja ili od dana njegovog objavljivanja na veb stranici Regulatora, u zavisnosti od toga koje se desi poslednje.

**Regulatorni odbor:**

\_\_\_\_\_  
Ymer Fejzullahu, predsedavajući

\_\_\_\_\_  
Lutfije Dervishi, članica

\_\_\_\_\_  
Gani Bučaj, član

**Rešenje se šalje:**

- Stranci
- Arhivi RUE.